EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 12. 3. 2024
COM(2024) 113 final

2024/0062 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v Medzinárodnej rade pre obilniny v súvislosti s pristúpením Senegalu k Dohovoru o obchodovaní s obilninami z roku 1995

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia o pozícii, ktorá sa má prijať v mene Únie na pôde Medzinárodnej rady pre obilniny v súvislosti s pristúpením Senegalu k **Dohovoru o obchodovaní s obilninami z roku 1995** (ďalej len „dohovor“).

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohovor o obchodovaní s obilninami z roku 1995

Cieľom dohovoru je rozvíjať medzinárodnú spoluprácu vo všetkých aspektoch obchodovania s obilninami, podporovať rozširovanie medzinárodného obchodu s obilninami, ako aj zabezpečiť čo najvoľnejší priebeh tohto obchodovania. Okrem toho je účelom dohovoru čo najviac v záujme všetkých jeho členov prispievať k stabilite medzinárodných trhov s obilninami, zvyšovať celosvetovú potravinovú bezpečnosť a poskytovať fórum na výmenu informácií a na diskusiu v súvislosti s obavami členov týkajúcimi sa obchodovania s obilninami.

Dohovor nadobudol platnosť 1. júla 1995. Únia je zmluvnou stranou dohovoru[1].

Európska únia dohovor uzatvorila rozhodnutím Rady 96/88/ES s platnosťou do 30. júna 1998, pričom jeho platnosť sa odvtedy pravidelne predlžovala. Platnosť dohovoru sa v súlade s článkom 33 dohovoru predlžuje vždy na obdobie najviac dvoch rokov. Naposledy bola predĺžená rozhodnutím Medzinárodnej rady pre obilniny (IGC) na jej 58. zasadnutí 14. júna 2023, a to do 30. júna 2025.

2.2. Medzinárodná rada pre obilniny

IGC, ktorá dohovor spravuje, je medzivládna organizácia so sídlom v Londýne, ktorá sa usiluje o dosiahnutie cieľov stanovených v článku 1 dohovoru. Jej cieľom je najmä:

a) podporovať medzinárodnú spoluprácu vo všetkých aspektoch obchodovania s obilninami,

b) podporovať rozširovanie, otvorenosť a spravodlivosť medzinárodného obchodu v sektore obilnín,

c) prispievať k stabilite medzinárodného trhu s obilninami, zvyšovať celosvetovú potravinovú bezpečnosť a prispievať k rozvoju krajín, ktorých hospodárstva závisia od komerčného predaja obilnín.

Tieto ciele sa snaží dosiahnuť zlepšením transparentnosti trhu prostredníctvom výmeny informácií, analýzou a konzultáciou o vývoji trhu a politiky.

IGC má v súčasnosti 29 členov, medzi ktorými sú mnohí najväčší svetoví producenti a dovozcovia obilnín. Okrem Únie sú jej členmi napríklad Argentína, Austrália, India, Japonsko, Kanada, Rusko, Spojené kráľovstvo, Spojené štáty americké a Ukrajina. Čína a Brazília však nie sú členmi a Egypt, jeden z najväčších dovozcov pšenice, z organizácie 1. júla 2023 vystúpil.

29 členov Medzinárodnej rady pre obilniny má spolu 2 000 hlasov.

V rámci rozpočtových postupov (pozri článok 11 dohovoru), t. j. na účely stanovenia ročných finančných príspevkov členov, má Únia v roku 2023/24 spolu 376 hlasov[2].

[1] Ú. v. ES L 21, 27.1.1996, s. 47.

Pri rozhodovaní, t. j. pri hlasovaní (pozri článok 12 dohovoru), je 1 000 hlasov rozdelených medzi 11 vyvážajúcich členov (vrátane Únie s počtom 240 hlasov v období 2023/24) a 1 000 hlasov medzi 18 dovážajúcich členov. Treba zdôrazniť, že IGC v zásade pracuje na základe konsenzu a hlasovanie sa uskutočňuje len veľmi zriedkavo.

Úniu na zasadnutiach organizácie IGC zastupuje Komisia na základe článku 17 ZEÚ. Členské štáty sa môžu zúčastňovať na zasadnutiach IGC, najmä na zasadaniach jej rady.

2.3. Pripravovaný akt Medzinárodnej rady pre obilniny

Výkonný riaditeľ IGC 12. decembra 2023 informoval Komisiu, že Senegal plánuje pristúpiť k dohovoru. Formálnu žiadosť krajina predložila 22. decembra 2023, o čom boli členovia informovaní 3. januára 2024[3].

IGC žiadosť Senegalu zvážila na svojom 59. zasadnutí 24. januára 2024. IGC na ňom odsúhlasila písomný postup (hlasovanie poštou) pri rozhodnutí o žiadosti a lehotu naň do 24. apríla 2024. Ak do uvedeného dátumu žiaden iný člen IGC nezašle písomnú námietku, pristúpenie Senegalu by malo nadobudnúť právoplatnosť 1. mája 2024.

Podľa článku 27 ods. 2 dohovoru je pristúpenie otvorené vládam všetkých štátov za takých podmienok, aké rada považuje za vhodné. V súlade s článkom 33 písm. d) rokovacieho poriadku podľa Dohovoru o obchode s obilninami (ďalej len „rokovací poriadok“) správny výbor zváži a odporučí rade žiadosti o pristúpenie podľa článku 27 ods. 2.

Hlasy pristupujúcej krajiny na účely článku 11 dohovoru (t. j. ročný finančný príspevok členov) sa stanovujú na základe podielu celkového obchodu s obilninami pristupujúcich krajín na celkovom obchode s obilninami všetkých krajín, ktoré sú členmi IGC, v súlade s pravidlom 33 písm. b) rokovacieho poriadku.

Podľa článku 12 ods. 1 dohovoru má rada na účely dohovoru určiť členov, ktorí budú vyvážajúcimi členmi, a členov, ktorí budú dovážajúcimi členmi, pričom zohľadní štruktúru obchodovania s obilninami daných členov a ich stanoviská. Rada takisto určí ich hlasovacie práva v súlade s odsekmi 2 a 3 toho istého ustanovenia.

Hoci v dohovore nie sú stanovené žiadne osobitné pravidlá hlasovania poštou (ani pravidlá týkajúce sa písomného postupu), v článku 14 dohovoru týkajúcom sa „rozhodnutí rady“ sa nevyžaduje, aby sa takéto rozhodnutia prijímali na zasadnutí rady.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Únia bola vždy aktívnym členom IGC a podporuje rozširovanie organizácie.

Senegal je dôležitým producentom ryže, a predovšetkým hrubozrnných obilnín. Nie je však sebestačný a nedokáže domáci dopyt úplne pokryť. Preto krajina musí dovážať dodatočné množstvá obilnín vrátane pšenice.

Ak členovia IGC pristúpenie Senegalu k dohovoru schvália, krajina sa stane dovážajúcim členom v súlade s článkom 12 dohovoru. Keďže Únia je vyvážajúcim členom, pristúpenie Senegalu nebude mať vplyv na počet hlasov pridelených Únii na účely hlasovania podľa článku 12 dohovoru. Pristúpenie Senegalu by však mohlo od rozpočtového roka 2024/2025 mať za následok minimálne zníženie počtu hlasov pridelených Únii podľa článku 11 dohovoru, pričom tento počet sa používa na určenie výšky finančného príspevku členov.

---

[2] Rámcom pre prácu Medzinárodnej rady pre obilniny je rozpočtový rok, ktorý trvá od 1. júla do 30. júna.

[3] Dokument IGC AC(23/24)Misc.1.

Cieľom tohto návrhu je dosiahnuť, aby Rada poverila Komisiu hlasovať v mene Únie na zasadnutí Medzinárodnej rady pre obilniny za pristúpenie Senegalu k dohovoru.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*“.

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán.

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Účinkom pripravovaného aktu Medzinárodnej rady pre obilniny je rozšírenie členskej základne IGC. Pripravovaný akt IGC má právne účinky, keďže sa ním stanovia podmienky takéhoto pristúpenia, čo bude mať vplyv predovšetkým na rozhodovací pomer v rámci IGC, ktorej rozhodnutia si vyžadujú väčšinovú podporu vyvážajúcich a dovážajúcich členov a sú záväzné pre jej členov, ako sa uvádza v článku 14 dohovoru.

Pripravovaným aktom sa nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec dohody.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť za hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ, resp. hlavná alebo prevažujúca zložka.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu sa týkajú obchodovania s poľnohospodárskymi výrobkami.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 207 ods. 4 prvý pododsek ZFEÚ.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 207 ods. 4 prvý pododsek ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

5. UVEREJNENIE PRIPRAVOVANÉHO AKTU

Pristúpenie Senegalu bude mať vplyv na počet hlasov pridelených členom IGC vzhľadom na rozpočtové postupy stanovené v článku 11 dohovoru. Preto je vhodné rozhodnutie Rady po jeho prijatí uverejniť v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2024/0062 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v Medzinárodnej rade pre obilniny v súvislosti s pristúpením Senegalu k Dohovoru o obchodovaní s obilninami z roku 1995

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s jej článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Únia prostredníctvom rozhodnutia Rady 96/88/ES[1] uzavrela Dohovor o obchodovaní s obilninami z roku 1995 (ďalej len „dohovor“), ktorý nadobudol platnosť 1. júla 1995. Dohovor sa pôvodne uzavrel na obdobie troch rokov.

(2) Podľa článku 33 dohovoru môže Medzinárodná rada pre obilniny predĺžiť platnosť dohovoru, a to vždy na obdobie najviac dvoch rokov. Od uzavretia dohovoru sa jeho platnosť pravidelne predlžovala o ďalšie dvojročné obdobia. Naposledy sa platnosť dohovoru predĺžila rozhodnutím Medzinárodnej rady pre obilniny 14. júna 2023[2], a to do 30. júna 2025.

(3) Podľa článku 27 ods. 2 dohovoru je pristúpenie k dohovoru otvorené vládam všetkých štátov za takých podmienok, aké Medzinárodná rada pre obilniny považuje za vhodné.

(4) Senegal formálne požiadal o pristúpenie k dohovoru 22. decembra 2023. Ak sa jeho žiadosť o pristúpenie schváli, stane sa členom 1. mája 2024.

(5) Senegal je dôležitým producentom ryže a hrubozrnných obilnín. Nie je však sebestačný a nedokáže úplne pokryť domácu spotrebu, a preto musí dovážať dodatočné množstvá rôznych obilnín.

(6) Ak sa žiadosť Senegalu o pristúpenie k dohovoru, a teda jeho účasť v Medzinárodnej rade pre obilniny schváli, stane sa dovážajúcim členom podľa článku 12 dohovoru. Keďže Únia je vyvážajúcim členom, pristúpenie Senegalu nebude mať vplyv na počet hlasov pridelených Únii na účely hlasovania podľa článku 12 dohovoru. Pristúpenie Senegalu by však mohlo od rozpočtového roka 2024/2025 mať za následok zníženie počtu hlasov pridelených Únii podľa článku 11 dohovoru, pričom tento počet sa používa na určenie výšky finančného príspevku členov.

---

[1] Rozhodnutie Rady 96/88/ES z 19. decembra 1995 o schválení Dohovoru o obchodovaní s obilninami a Dohovoru o potravinovej pomoci, ktoré tvoria Medzinárodnú dohodu o obilninách z roku 1995, Európskym spoločenstvom (Ú. v. ES L 21, 27.1.1996, s. 47). (ELI výnimočne nie je k dispozícii.).

[2] Rozhodnutie Rady (EÚ) 2023/991 z 15. mája 2023 o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v Medzinárodnej rade pre obilniny v súvislosti s predĺžením platnosti Dohovoru o obchodovaní s obilninami z roku 1995 (Ú. v. EÚ L 135, 23.5.2023, s. 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/991/oj).

(7) Je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má zaujať v mene Únie v Medzinárodnej rade pre obilniny, a to schváliť pristúpenie Senegalu k dohovoru,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má v mene Únie zaujať v Medzinárodnej rade pre obilniny, je schváliť pristúpenie Senegalu k Dohovoru o obchodovaní s obilninami z roku 1995.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka